

22. 5. 2013

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Rozdělení kompetencí mezi tajemníkem a radou v pracovněprávních vztazích

Dne 20. 11. 2012 uveřejnil Nejvyšší soud významný rozsudek upravující kompetence jednotlivých statutárních orgánů města.

Žalobkyně pracovala od roku 2000 v odboru staveb (zřizovatelem bylo město), přičemž dne 9. 7. 2009 dostala výpověď z důvodu nadbytečnosti. Tajemník dne provedl šetření týkající se efektivity práce a na základě tohoto šetření zrušil pracovní pozici technika staveb, na němž v rozhodné době pracovala žalobkyně. Tím tedy její místo zaniklo a stala se nadbytečnou.

Žalobkyně se domáhala zneplatnění výpovědi a to kvůli následujícímu:

- Rozhodnutí nebylo jasně definováno (chybělo, datum a spisová značka)
- Žalobkyně nebyla s obsahem seznámena předem ani bezprostředně při předání, kdy jí doručovatel odmítnul sdělit obsah dopisu a důvody nadbytečnosti nebyly žalobkyni sděleny ani zpětně, když se na ně ptala.
- Domnívá se, že zaměstnavatel nepostupoval v souladu s §102 písm. j) zákona č. [128/2000](#) Sb., o obcích, kdy o zrušení pracovní pozice musí rozhodnout rada a nikoliv tajemník.
- Šetření o efektivitě neproběhlo regulérně, protože z něho nebyl žádný výstup a dále neobsahoval žádný vzorec, podle kterého byla zrušena právě tato pozice a ne některá jiná a jakkoliv tak nevyšvětlila racionalitu daného postupu.

Okresní soud v Hradci Králové žalobu zamítnul. Své rozhodnutí odůvodnil následovně: „bylo prokázáno, že žalovaný rozhodnul o zrušení pracovní pozice referenta a že tedy až důsledkem toho se stala žalobkyně u žalovaného nadbytečnou.“ Námitky žalobkyně týkající se nedostatečné identifikace výpovědi shledal jako irelevantní, protože v případě, že nezpůsobují neplatnost výpovědi samotné, resp. podání výpovědi neporušuje žádný právní předpis, je dle názoru okresního soudu bezpředmětné uvažovat o míře označení takovéto výpovědi.

Námitku nepřislušnosti tajemníka k podání žaloby se okresní soud zamítnul, neboť dle jeho názoru je tajemník obecního úřadu, či magistrátu orgánem, který plní úkoly statutárního orgánu zaměstnavatele ve smyslu ustanovení §102 odst. 2 písm. d) zákona o obcích dle zvl. Právních předpisů vůči zaměstnancům obce zařazených v obecním úřadu a tedy je dle okresního soudu jednoznačné, že úkony, kterými se zakládají, mění a ruší pracovněprávní vztahy, činí tajemník magistrátu města.

V odvolání žalobkyní krajský soud změnil rozhodnutí prvostupňového soudu tak, že žalobě vyhověl. K problematice příslušnosti tajemníka k danému úkonu soud zdůraznil následující: při rozhodnutí zaměstnavatele o organizačních změnách jakožto jeden z předpokladů výpovědi je dle judikatury dovolacího soudu tzv. faktickým úkonem a „při jeho zkoumání, zda bylo učiněno k tomu oprávněnou osobou je třeba vycházet z toho, že ten, kdo je oprávněn činit jménem zaměstnavatele právní úkony, je také jménem zaměstnavatele oprávněn k faktickým úkonům.“

Vzhledem k výše uvedenému tedy vyplývá, že v případech, kdy vystupuje obec v pracovněprávních

vztazích jako zaměstnavatel, je jejím statutárním orgánem ve vztahu k zaměstnancům obce tajemník, který by byl rovněž oprávněn ke všem právním úkonům. Z výše uvedeného by se však mohlo zdánlivě jevit, že tajemník by byl rovněž oprávněn rozhodnout o zrušení pracovního místa. Podle názoru krajského soudu tomu však není a výše uvedené by platilo pouze tehdy, pokud by neexistovala žádná speciální úprava, která by stanovila, že daný úkon může učinit nějaký konkrétní orgán.

V případě úkonu spočívajícího ve zrušení pracovního místa však je tato speciální úprava dána, a to právě ustanovením §102, odst. 2, písm. j) zákona o obcích. Dle názoru soudu nelze ustanovení vztahovat restriktivně pouze na konečný počet zaměstnanců, ale rada by měla rozhodnout i o organizační struktuře a tedy i o tom, zda bude některé místo vytvořeno, nebo naopak zrušeno. Odvolací soud tedy danou věc uzavřel tak, že je oprávněna rozhodnout pouze rada a že tedy úkon neučinil orgán, který k tomu byl oprávněn.

Následné dovolání podané žalovaným Nejvyšší soud zamítnul. Důvody byly následující:

- Dle předchozí judikatury NS musí existovat příčinná souvislost mezi zrušením stávající pracovní pozice z důvodu nadbytečnosti a následujícími organizačními změnami, díky kterým se stal zaměstnanec nadbytečným
- Žalobkyně pracovala od r. 2000 jako referent státní správy a pozice, která byla zrušena dle šetření tajemníka, měla název referent - stavební technik
- Nadbytečnost vzniká v okamžiku, kdy zaměstnavatel není schopen pracovníka zaměstnat stejnými pracemi vyplývajícími z uzavřené pracovní smlouvy
- Zaměstnanec nemusí být s organizačními změnami seznámen předem, musí k tomu však dojít nejpozději v rámci důvodů výpovědi
- Nelze přezkoumávat samo rozhodnutí o zvýšení efektivity práce zaměstnavatele, protože samo o sobě není způsobilé přivodit změnu práv a povinností mezi smluvními stranami. V případě, že nastane, může soud přezkoumávat maximálně to, zda byly učiněny předpokládané změny a zda o tom rozhodnul oprávněný subjekt.
- K námitce nepřípustnosti tajemníka jako statutárního orgánu: NS již dříve rozhodnul o tom, že je tajemník statutárním orgánem obce a stanovisko zůstává i nadále neměnné. Současně však neshledává kompetentnost tajemnice dělat organizační změny v rámci schváleného počtu zaměstnanců Radou.

Domnívám se, že ačkoliv nelze než s pojetím rozhodnutí Nejvyššího soudu souhlasit, může v praxi dojít k mnohým komplikacím, které mohou vést v rámci vystupování jednotlivých orgánů obce k patovým situacím. Je jistě pravdou, že tajemník je fakticky výkonným orgánem obce a tudíž jakousi „prodlouženou rukou“ Rady, které by jistě neměly být odňaty kompetence rozhodovat nejen o konečném počtu zaměstnanců, ale také o dané struktuře a o jaké konkrétní pracovní pozice se bude jednat. Otázkou však zůstává, do jaké míry máme tuto pravomoc rady chápat a jak stanovit kompetence jednotlivých orgánů tak, abychom je nastavili co nejefektivněji. Měla by rada města rozhodovat jen o konkrétních pracovních pozicích, tedy že propustíme jednoho pracovníka technického odboru, nebo i o tom zda to bude Pepa, nebo Karel? Co když rada rozhodne pouze o tom, že je třeba snížit stavy o dva pracovníky, ale neurčí, o které dva se má jednat? Musí v takovém případě čekat tajemník na upřesnění?

Z rozhodnutí NS vyplývá, že se rozhodnutí o zřízení či zrušení pracovní pozice pojí čistě s Radou města a tajemník nemůže dělat nic, než čekat na upřesnění a i ve sféře soukromoprávní, kde je zaměstnavatelem soukromoprávní subjekt nemůže většinou personalista rozhodnout, že zřídí, či zruší danou pracovní pozici a někdy ani o tom, zda propustí Pepu, nebo Frantu. Musí vždy postupovat dle pokynů svého nadřízeného statutárního orgánu.

Řešením by mohla být delegace pravomocí na tajemníka v podobě interního normativního aktu, který

přesně upraví a definuje kompetence mezi tajemníkem a Radou. V takových případech by se daly v mezích zákonné úpravy přesněji definovat jednotlivé úkony tajemníka a dále určit, že všechny úkony vyplývající z pracovněprávních vztahů, které nejsou definovány interním aktem, přísluší Radě. V současné úpravě však tam, kde není takovýto akt přijatý, nemá tajemník prakticky žádné kompetence a musí čekat ve všem na rozhodnutí kolektivního orgánu. Toto však není možné, protože zákon o obcích přesně vymezuje pravomoci, které náleží pouze Radě a které není oprávněna delegovat dále.

I praxe nasvědčuje tomu, co judikoval nejvyšší soud, takže v případě, že pracovník, jehož zaměstnavatelem je město, dostane výpověď, by si měl ověřit, zda ji dostal od orgánu, který je k tomuto kompetentní. Obvykle řeší obce kompetence mezi Radou a tajemníkem právě tak, že tajemník navrhne případné změny, které jsou pak následně odsouhlaseny Radou a teprve poté fakticky vykonány tajemníkem.

Mgr. Iva Sedláčková

Prameny:

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 11. 2012, sp. zn. 21 Cdo 4521/2011

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právní průvodce českou krajinou](#)
- [Sdílení elektřiny v obecních projektech, změny po 1.8.2026 a zapojení bateriových úložišť](#)
- [Jak naložit s „oznámením“ přestupku soukromých osob? A je to vlastně oznámením ve smyslu zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich?](#)
- [Systémová podjatost ve správním řízení aneb požadavek na překročení nadkritické míry rizika systémové podjatosti](#)
- [Bezpečnostní systémy vlastní konstrukce v kategorii Specific: regulační požadavky a praktické aspekty](#)
- [Pacht závodu a zákaz přenechání věci třetí osobě](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Nepravomocné povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)